

עלון קיבוץ נירים

גיליון מספר 701 אפריל 2015 אייר תשע"ה

רץ קדימה - גדי ירקוני מסכם תקופה
ארוכה כמרכז משק ומדבר על הריצה
לפוליטיקה המקומית

עמ' 4-5

מועדון קרב - סיפורו הנשכח של
מועדון הקראטה של אמנון רוזנברג ז"ל
עמ' 6-9

לכרות או לא לכרות - זו השאלה.
עינב מאור ואריק חצור נכנסים לעובי
הקורה.

עמ' 16

יערה גולן בהופעה ב'ברביט'

חודש אפריל בנירים היה עמוס באירועים. אדם לוי וערן לוי (אין קשר משפחתי) אירגנו מופע להקות צעירות בברביט ולכמה שעות החזירו את המקום לימיו הגדולים - יישר כוח. יום הזיכרון לחללי צה"ל היה השנה קשה במיוחד וראוי לציין את הטקסים המכובדים שנעשו: ההתאספות השקטה באנדרטה שליד הבריכה בצפירת הערב והטקס המרשים בבית העלמין. כמו בכל שנה מרוץ הלפיד היה מוצלח ביותר והביא משתתפים רבים שצלחו את הדרך בהנאה מרובה. דשא הכדורגל, ששימש לארוחת הערב של יום העצמאות, התברר שוב כמקום מוצלח מאוד לאירועים גדולים. בהזדמנות זו אני רוצה לאחל לגדי ירקוני המון הצלחה במרוץ לראשות המועצה וגם לברך את לירז אנקר-לוי ועדו רז שהצטרפו למערכת "יחדיו". בנימה אישית: נהנתי במיוחד לעבוד על הכתבה שעוסקת באמנון רוזנברג ז"ל ובמועדון הקראטה שהקים. כשהייתי נער למדתי קראטה במועדון של אמנון וגם עבדתי אתו במשך שנתיים במכבסה. בתקופה האחרונה נזכרתי לא מעט באמנון ובמועדון הקראטה. הרגשתי שהסיפור הזה צריך לצאת לאור. במהלך התחקיר לכתבה שוחחתי עם לא מעט מתלמידיו לשעבר של אמנון. כולם התרגשו מאוד לדבר עליו ושמחו להעלות זכרונות מהתקופה הנשכחת הזו.

קונצרט ללא גבולות / לונה אמיניה

תקווה: השאיפה לדיאלוג ולפיוס. מוסיקאים יהודים וערבים, נשים וגברים, ישתפו פעולה וישירו יחד בשתי השפות. בין השמות המופיעים: יאיר דלאל, מרים טוקאן, הליל אל עוויווי, מיכה ביטון ועוד.

אני מזמינה את כולכם לקחת חלק ולבוא לראות. אני כמוכן אהיה שם יחד עם מקהלת האיחוד. בכניסה לחדר האוכל למטה תלויה מודעת ההזמנה עם פרטים נוספים. להתראות בקונצרט, לונה.

לונה עם מקהלת אשכול

אני רוצה לספר לכם על פעילות שנעשית מאחורי הפרסומות של מערכת התקשורת. יצאתי בניסיון לקרב את השיח בין פלסטינאים וישראלים משני עברי הגדר. במקהלת האיחוד (שאני חלק ממנה ושרה שם), ישנם גורמים שרוצים לפעול למען קירוב לבבות בין הצדדים. בחורה בשם אסתר בכתור עורכת דין במקצועה, המתמחה בזכויות האזרח ומרצה למקרא באוניברסיטת תל-אביב - יזמה מהלך יפה לקירוב והידברות, להפסקת האלימות ולפיוס. אסתר יזמה קונצרט למען העברת מסר של חמלה והכרה בכאב של שני הצדדים ויביע תקווה להפסקת האלימות. האירוע יתקיים בקיבוץ כפר עזה ביום חמישי ה- 04.06.2015 בשעה 20:00 בערב, תחת כיפת השמיים, אל מול קהל של 2000 איש ויוזמנו אליו גם אישים ונבחרי ציבור ובראשם נשיא המדינה מר ראובן ריבלין. חשוב להדגיש כי הקונצרט מופק ללא מטרות רווח והתרומות ומכירת הכרטיסים הינן לכיסוי עלויות ההפקה בלבד.

לקונצרט שני חלקים שמובילים מאבל לתקווה:

חלק ראשון אבל: הרקוויאם של מוצרט וקטעי קינות (יהודית וערבית) כתפילת אשכבה לכל קורבנות המלחמה האחרונה, ישראלים ופלסטינים. בין המבצעים: תזמורת סולני תל אביב, מקהלת האיחוד, מקהלת הקיבוץ הארצי ועוד. חלק שני

תודה על העזרה / ניצה חפץ

חשוב לי לומר תודה לכל עוזרים בעשיית הקישוט: לאיצל

צוות העלון: לירז לוי אנקר, עדו רז, נמרוד חפץ,

ארנון אבני, דבי לבאן, ענת חפץ ועומר גילי.

צרו קשר: alon.nirim@gmail.com

יום הזיכרון תשע"ה / דוד לב

קיר ההנצחה

לאחר סיומו הקשה של צוק איתן נוספו שני שמות לרשימה הכואבת הזו. הקיר עבר ניקוי, השמות כולם עברו שיפוץ, כך גם השלט על בית המגן. כל זאת בביצוע הילה ואורן ברקוביץ - סגנונות באבן, וכפי שכבר פרסמתי בעבר, האותיות נעשו ע"י "ישראליזר רעים" כמחווה של רעים.

השנה ציינו שם את ערב יום הזיכרון. בסיס הרעיון של חנה היה לקיים הדלקת נרות ועמידת דומיה משותפת בעת הצפירה. בעזרת נמרוד נפתח בית המגן לציבור. בעת הביקור ניתן היה לקרוא דף אישי על כל חלל. תמונות הנופלים הוקרנו על הקיר בין המשרדים. הבאים הדליקו נרות נשמה שהוכנו מראש. היו כאלה שהביאו נרונים מהבית. את הצפירה כבדנו שם בדומיה.

לאחר האירוע, מתוך מה שנעשה ומתוך כוונה לשמור על אותו סגנון (לא טקס), צריך 'לתקן' כמה מרכיבים. האחד, דגל הקיבוץ ודגל הלאום חייבים להיות מוצבים ליד הקיר. ההנחיה שנשלחה במסרונים להדליק את הנרות לאחר הצפירה מתבטלת. הורים לילדים קטנים רצו להגיע ולהדליק נר לפני החושך בלא לחכות לצפירה. לכן המועד אליו יוזמן הציבור יאוחר בחצי שעה וההדלקה תתבצע לפי ראות הבאים. כאן, מחוסר ברירה, אני מבקש: תשאירו את הכלבים בבית!

בית העלמין

קיוויתי שהשנה יטופלו רחבות האבן, אך משרד הביטחון, למרות האמפתיה עדיין לא מקיים את ההבטחות. לגבי המצבה שעל קבר האחים, אושר תקציב ממקורותינו בלא לחכות למשרד הביטחון כך שניתן היה להקים מצבה חדשה. גם זו בביצוע 'סגנונות באבן'. בעזרת עובדי הנוי ועובדי ענף האחזקה נעשו כמה תיקונים, אך הדבר עדיין רחוק מהפתרון הרצוי. אני ממשיך לפעול כדי להגיע לביצוע מה שנציג משה"ב עצמו הגדיר 'כהנגשה ראויה'.

יותר שאלות מתשובות - סיכום משלחת "השומר הצעיר" לפולין 2015 / עדו רז

או במחנות. בשיחות היה מקום לכל הדעות והמדריכים לא ניסו להעביר לנו מסר חד משמעי שעלינו לנהוג לפיו. אפילו להומור שחור היה מקום עבור מי שזו דרכו להתמודד עם המצב. להגיד שחזרתי מהמסע עם תובנות או תשובות? לא. להפך. חזרתי כנראה עם יותר שאלות מאשר כשנסעתי. דבר נוסף ששמתי לב אליו הוא שקשה מאוד לנתק את פולין מהשואה. בסך הכל מדובר בארץ יפה מאוד עם תירות מפותחת וסניפים של מקדונלדס או KFC כל 2 מטר. ועדיין ישנו קושי מסוים לצחוק במלון אחרי סיור באושוויץ או לאכול בקנטאקי אחרי מיידנק.

המסע השאיר אותי עם הרבה שאלות פתוחות והרבה חומר למחשבה אבל לא היה כדור ועצוב מדי. בסופו של דבר, למרות כל הסיפורים האיומים ששמעתי והשיחות על האכזריות הבלתי נתפסת, בין מחנה למוזיאון, אפילו הצלחתי ליהנות.

בדרך כלל הציפייה היא שמסע לפולין שעוקב אחרי זוויות מלחמת העולם השנייה יהיה עצוב ורגשני. לא כזה הוא המסע של השומר הצעיר. במסע שעברתי בחופש פסח, לו קדמו סמינר הכנה - עברנו באתרים רבים שבהם לפני פחות מ-80 שנה התרחשו אירועים נוראים. זוויות שבוצעו על ידי בני אדם. עברנו באזורים היהודיים של קראקוב שנותרו ריקים, עברנו בבורות הירי, באושוויץ ובטרבלינקה. אך בניגוד למה שניתן היה לצפות, לא התעסקנו בעצב ובסבל שעברו האסירים במחנות. לא התרכזנו בחלל שנשאר אחרי משפחות שלמות שאינן. המסע לא היה עצוב.

במהלך המסע דיברנו הרבה על טבע האדם. על איך קרה דבר נורא כל כך בלי שאף אחד יעצור אותו. דיברנו על מה אנחנו צריכים ללמוד מהשואה ואיך עלינו להתנהג כבני אדם. דיברנו על הגבורה והמרד הרבה יותר מאשר על החיים בגטו

רץ קדימה / לירז לוי אנקר

רגע לפני הבחירות לראשות המועצה מסכם גדי ירקוני תקופה ארוכה ומאתגרת כמרכז המשק בנירים, מדבר הטראומה שחווה הקיבוץ במבצע 'צוק איתן' ועל אבדן החברים האיש. "כשהתעוררתי לאחר 13 ימים הבנתי את הכאוס שיש בנירים ואמרתי לעצמי - חייבים לזכור אבל חייבים לרוץ קדימה. הקיבוץ חייב להמשיך קדימה". כעת גם הוא מתקדם ומשוכנע שזו ההזדמנות שלו להוכיח שהוא המתאים ביותר לראשות המועצה

מתי התחלת את תפקידך כמרכז משק? מה היו האתגרים בעת ההיא?

"התחלתי את תפקידי כמרכז משק בשנת 2006. אני מסיים עכשיו תקופה מאוד ארוכה של ביצוע תפקידים בנירים, החל משנת 1997 ועד היום. כיהנתי כמרכז משק, מרכז גד"ש, מרכז ענפי שירות, שוב מרכז גד"ש ושוב כמרכז משק. לכל אורך הדרך אמרתי שאני לא יודע אם אביא מפעל לנירים, ושזו גם לא המטרה שלי. שמתי לי למטרה להעלות את הרווחיות ובכל שנה הגדרתי לעצמי בכמה מיליונים אני רוצה להעלות. היו הזדמנויות עסקיות שגיליתי תוך כדי והיו גם תכניות ארוכות טווח - כשהבולט שבהם הוא פרויקט בתי הקירור והאריזה. בשנת 2007 שרטטתי את המבנים, כאשר הדרישה בקיבוץ היתה לבית קירור אחד. התקדמנו צעד - צעד. היום רואים את שלושת המבנים עומדים ואני חושב שזו הצלחה אדירה. אחד האתגרים הגדולים איתם התמודדתי מבחינה מקצועית היה הטיפול בשני פרויקטים כושלים בנירים: "ניראל" ו"גודפוסט". זה לקח ממני הרבה כוחות בהתחלה, אבל אני חושב שהצלחנו להוציא מהם את המקסימום והיום הם נראים אחרת לגמרי. הקדשת הרבה מאוד מחשבה לאיך מפתחים את הענפים הקיימים ולא רצים לדברים חדשים, חלק מהם ניתן לראות היום וחלקם נראה בעתיד כמו למשל: נטיעת מטע האבוקדו החדש וכניסה לייצוא. מדובר בפרויקט מאוד גדול, שהיו לגביו הרבה ויכוחים במיוחד לאחר נפילת אגרקסקו. היום היצוא מוסיף לנו המון וזה אכן היה צעד חשוב".

ביטחון סוציאלי ותהליך השינוי

"הייתי שותף לתהליך הביטחון הסולציאלי והצבנו יעדים ומקורות. היום אפשר להגיד שהתהליך לא הושלם וצריך לחשוב מתי להעלות את הנושא הפנסיוני. יש לנו שנה וחצי לסגור את הגירעון

לתכנית אבל אנחנו צריכים לחשוב על העלאה בתחום זה. בתהליך השינוי שעבר בנירים לקחתי חלק בנושא הכלכלי. הדבר החשוב ביותר לדעתי הוא קליטת הבנים, התושבים, ובנים נוספים שעדיין לא חיים פה. ברור לי שאם לא היינו עושים את השינוי אף אחד לא היה רוצה להיקלט פה. אחרי שנתחיל את המעבר לדירות הקבע ובניית הדירות החדשות, יקבל הנושא תנופה אדירה. חשוב לשים את הדגש על קליטת משפחות חדשות, חשוב שיהיו פה הרבה ילדים, לפחות 100 ילדים במערכת החינוך - זו תהיה הצלחה מבחינתי".

כיצד אתה מסכם את תפקידך כמרכז משק?

"אני יכול לסכם את עשר השנים כמרכז משק כתקופה שבה הקיבוץ צמח כלכלית לאין שיעור. היו הרבה ענפים שנדרשו לשינוי, דבר שהעמיד אותי בלחצים - על אף שניסיתי לעשות דברים פרסונאליים כמה שיותר בעדינות. אני מנסה להיות חד וברור ויחד עם זאת אנושי - אך לצערי לא הצלחתי עם כולם. אם יש משהו שחורה לי זה שיש מספר אנשים מצומצם שכועסים עלי. אני לוקח את זה כפועל יוצא של אדם שמחליט לעשות שינויים וזה משהו שצריך לקחת בחשבון. הייתי מעדיף שזה לא יקרה, ואם זה כבר קרה, חשוב לי מאוד שאצליח לסדר את זה. אני עוזב את שני התפקידים שלי בלב שלם אך גם עם קצת עצב מכיוון שאני מאוד אוהב את התפקידים שלי ואת האנשים שעובדים סביבי. אני הולך עם גאווה גדולה ותחושה שמי שמחליף אותי ימשיך קדימה וישפר את מה שעשיתי. הצוות כאן מלוכד ואכפת לו מאוד מקיבוץ נירים. היו הרבה אנשים טובים שעזרו לי לאורך הדרך ומוקיר לכולם תודה".

בתקופת כהונתו כמרכז משק, גדי חווה שני רגעים מאוד קשים שבהם נהרגו אנשים. "לא אשכח אף פעם את המקרה עם

**"היו הרבה ענפים שנדרשו לשינוי,
דבר שהעמיד אותי בלחצים - על אף
שניסיתי לעשות דברים פרסונאליים
כמה שיותר בעדינות. אני מנסה להיות
חד וברור ויחד עם זאת אנושי - אך
לצערי לא הצלחתי עם כולם"**

הצד הטוב ביותר. אדם שאתה יכול לסמוך עליו ויכול לעבוד איתו. זאביק היה הרבש"ץ שלנו. אדם שתמיד היה במקום הנכון, תמיד מוכן לעזור, גם שכעס ידענו איך לפייס אותו. אני מבקש לחזק את המשפחות השכולות ולהבטיח להם שבכל מקום שיצטרכו משהו, אני כאן בשבילם ושרק יחזיקו מעמד - כי אין דבר יותר קשה ממה שקרה להם. ליבי איתם".

בימים הקשים שלאחר האסון בנירים שכב גדי פצוע, בטיפול נמרץ בבית החולים. "אני לא הייתי פה, אולי ברחתי מהמציאות", הוא מספר, "כשהתעוררתי לאחר 13 ימים הבנתי את הכאוס שיש בנירים ואמרתי לעצמי שוב - חייבים לזכור אבל חייבים לרוץ קדימה. הקיבוץ חייב להמשיך קדימה, הוא

עדי פטר שהיה אז עובד שלי בגד"ש", הוא מספר, "תוך כדי סיום העבודה, הם נסעו לקטוף תאנים, ואז ארעה התאונה המחרדה. זאביק ז"ל ואני הגענו ראשונים לזירת התאונה, אין לי צל של ספק שזה ליווה אותי ומלווה אותי עד היום. עדי היה בחור מקסים. היה לי מאוד קשה והייתי צריך להרים אחר-כך את הענף. הסיסמה שליוותה אותי היתה שצריך לזכור ולהמשיך קדימה. באותה תאונה גם נטע מאור נפצעה מאוד קשה. הפציעה שלה ליוותה אותי הרבה זמן במחשבות, משפחתה מאוד קרובה אלי וגם רינה מאוד קרובה לשוהם, ואני מאוד מקווה שרינה תתחזק מיום ליום. זה שארנון חזר לכאן מאוד משמח אותי - הוא איש צוות מאוד חשוב ברפת".

האסון שקרה בנירים בקיץ מוביל את גדי ונוכח בכל שנייה בחייו. "אני הוא הדבר המאושר באירוע הזה", הוא אומר, "אין לי צל של ספק שזה שזאביק ושחר נהרגו לידי, מראה על החברות הגדולה ביננו. זה אירוע שילווה אותי כל החיים, היינו מאוד זהירים ועד יומיים- שלושה לפני האסון, לא חשבנו שזה יכול לקרות לנו. האסון פקד שתי משפחות שמאוד קרובות למשפחתי. שחר היה חבר ממש טוב שלי, הוא היה אדם שידעתי שאני יכול לתת לו משימה והיא תתבצע על

**"אין לי צל של ספק שזה
שזאביק ושחר נהרגו לידי,
מראה על החברות הגדולה
ביננו. זה אירוע שילווה אותי
כל החיים, היינו מאוד זהירים
ועד יומיים- שלושה לפני
האסון, לא חשבנו שזה יכול
לקרות לנו."**

**גדי ב'ליל העלטה' הראשון.
עם אריק ואורן ועם זאביק ושחר ז"ל**

צילום: ארנון אבני

"ישבתי עם אנשים שקרובים אלי ומכירים אותי טוב, שוהם והילדים תמכו, ישנו מיעוט במשפחה שהיה מעדיף שאננו - אבל כל היתר אמרו לי שאני מסוגל"

חייב את זה לאנשים שנשארו פה. אנחנו צריכים להיות מאוד מגובשים ולדחוף קדימה - זה הדבר שהוביל אותי במהלך השיקום שלי. הרגשתי מחויבות אדירה ויש לי רצון עז לעזור לתושבים ולדחוף את האזור שלנו קדימה".

מתי הגיע הרגע בו החלטת לרוץ לראשות המועצה?

"ההחלטה לרוץ לראשות המועצה היתה תהליך שחשבת עליו רבות. לאחר שחיים ילין היה אצלי בשיחה פרטית וסיפר לי על התכניות שלו, לא היה לי ספק שיכנס לכנסת הבאה. המחשבות שעלו אצלי היו שאני יכול לתת מעצמי לא רק לגירים ולכיסופים. יש לי את הרצון, את הכוחות ואת היכולת לעזור לכל המועצה. עכשיו זאת ההזדמנות שלי - ואם אני חושב שאני יכול לעשות את זה, אני חייב לעשות את זה. ראש המועצה אחראי ל-14 אלף תושבים. אנשים מצפים שאדאג להם ואעזור היכן שיש בעיות באופן יומיומי. ישבתי עם אנשים שקרובים אלי ומכירים אותי טוב, שוהם והילדים תמכו, ישנו מיעוט במשפחה שהיה מעדיף שאננו - אבל כל היתר אמרו לי שאני מסוגל. קיבלתי החלטה לרוץ לראשות המועצה ולהוביל אותה בשמונה השנים הבאות. מאותו רגע התמלאתי רצון גדול לזכות ולהיבחר. כרגע אני נמצא בעומס מאוד גדול, מכיוון שאני גם צריך לדאוג להחלפה מסודרת שלי מתפקידי כמרכז המשק בגירים ובכיסופים וגם לרוץ לראשות המועצה. לדעתי הייתי צריך להשקיע קצת יותר בבחירות".

האם אתה מרגיש שתושבי נירים עומדים מאחוריך בשלב הקמפיין?

"אני בטוח שיש לי תמיכה מאוד גדולה בנירים זה מאוד מחמם לי את הלב. זו תמיכה מוראלית גדולה שהבית שבו השקעת את כל שנותייך נמצא איתך בריצה לתפקיד שאתה מחליט שהוא הכי חשוב לך ושבנו אתה יכול לעזור לכל המועצה כמו לגירים. חשוב לי מאוד שביום הבחירות הקיבוץ יהיה פעיל בנושא כי זה נותן את ההרגשה שהבית שלך איתך ואין דבר שיותר מחמם את הלב מהתחושה הזו".

עד כה עסקת בעיקר בניהול עסקי, איך אתה מתמודד עם העובדה שכדי להיות ראש מועצה צריך להיות גם

"אני בטוח שיש לי תמיכה מאוד גדולה בנירים זה מאוד מחמם לי את הלב. זו תמיכה מוראלית גדולה שהבית שבו השקעת את כל שנותייך נמצא איתך בריצה לתפקיד שאתה מחליט שהוא הכי חשוב לך"

פוליטיקאי?

"אני קורא לזה "פוליטיקאי לייט". בתהליך הבחירות אני לא פוליטיקאי, אני אומר את מה שיש לי ואת המצע שלי, איך אני רואה את המועצה בשמונה השנים הקרובות. ברור לי שאחרי שאבחר אהיה חייב לשחק במגרש הפוליטי ואני משוכנע שאני יודע להתנהל במגרש הזה. אני מבין שאני צריך להיות גם פוליטיקאי, אבל אני מאמין שאהיה פוליטיקאי כמו שאני היום - אמין, חד, ישר ופתוח. אלו התכונות שהובילו אותי להצלחה ואלו התכונות שסייעו לי להצליח בניהול המועצה".

במה אתה רואה עצמך כמועמד מתאים יותר משאר המועמדים?

"אני רואה כמה תכונות עיקריות: אני איש ביצוע הרבה יותר טוב מהם ויש לי תכנית ישימה. יש לי הרבה רצון ויכולת לבוא ולעבוד קשה. יש לי את היכולת ללמוד מהר ולהתקדם. אני יודע ליצור קשרים עם אנשים - גם בדרגים הגבוהים בממשלה ולמשוך אנשים שיהיו לציד. אני המועמד המתאים ביותר להיות ראש המועצה הבא. אם לא הייתי בטוח, לא הייתי מתמודד לתפקיד הזה".

עם חיים ילין בצעדת "בשבילם"

מה יש לך לומר לאנשי נירים בהיבט הביטחוני?

"אנחנו לא יכולים לחיות בחשש. האנשים שאמונים על ביטחוננו צריכים לתת לנו תשובות חד משמעיות שאין מנהרות כי ככה אנחנו לא יכולים לחיות. מי שבחר לחיות פה, בוחר לחיות בקיבוץ נירים, על כל המשמעויות. אנחנו נעבד את האדמה עד המטר האחרון שהצבא יאשר לנו, אבל המדינה אחראית על ביטחוננו. אני לא אגיד לצבא איך לשמור עלינו כי זה לא תפקידי, אבל הם מחויבים לתת לנו ביטחון. נכון שיש לנו חששות, נכון שאסור שתהיה פה עוד מלחמה אבל תמיד צריכים לזכור שבכל מקום שנחיה ישנם סיכונים".

מה חשוב לך לומר לתושבי נירים?

"אין מקום יותר מקסים בעולם מנירים, עם הדשאים, הבריכה, הילדים והביחד. אני בטוח שאנשים בנירים רוצים את זה. הוכחנו שכשצריך אנחנו יודעים להתלכד כשמתרחש אירוע חריג, כמו שקרה לנו, ולא נשאיר אף אחד לבד. בזה חברה נמדדת ואני חושב שאנחנו יכולים לקבל בנושא הזה ציון טוב מאוד".

"תולדות נירים" (1)

תולדות נירים לא התחילו בדנגור ובטוח שלא הסתיימו שם. אם בסרטים שעשו עד היום צולם ודובר על יום הקרב בנירים/דנגור -15 למאי 1948, הרי הסיפור כולו מהירידה לנגב -יוני 1946- ואפילו קודם, עד היום לא סופר בצורה מסודרת. בשנת ה-50 לנירים יצא ספר מכובד ומפורט, מאז עברו עוד 20 שנה כמעט, צריך להשלים את החסר. יש תקופות, אירועים, פרשיות מצריכות מחקר וכתבה רצינית יותר מרשימה לעלון או זיכרון של וותיק/ה שהיו שם. יש מקום [לדעתי הפרטית] בהזמנת עבודת מחקר ברמה של עבודת גמר (בדומה לעבודה של נעמה רובינשטיין על חלקם של יוצאי אירופה בהגנה על נירים), סמינריון, עבודת מ.א. שלא לדבר על דוקטורט בנושאים שקשורים ל"תולדות נירים". כמה דברים שעלו בראשי, פרשת סנה וההשלכות בנירים, הגעת מים לחקלאות והשפעתם על גידולי השדה/מטע (קו ירקון נגב, המוביל הארצי, מי השפד"ן ומערכת המאגרים שהקיבוץ הקים). ניסיונות הקמת תעשייה עצמאית בנירים עד השותפות ב"נירלט", קליטת גרעינים לאורך הזמן (תנועתיים של השומר הצעיר מהארץ ובחו"ל), חזרת/קליטת בנים לאורך הזמן (בדיקת מסלולי הבנים השונים ואם בכלל השפיעו). השפעת המעבר ללינה משפחתית על מערכת החינוך, סגירת חברת הילדים בנירים ומעבר לבית ספר אזורי, אפשר ורצוי להוציא "קול קורא" בנושאים כאלה עם מלגות בהתאם לרמת/גודל העבודה. מ"מעלה הבשור" עד למוסדות השכלה גבוהה בדרום ובארץ כולה.

"תולדות נירים" (2)

בלי קשר ישיר לנאמר למעלה, פרויקט "תולדות ישראל" ראיין כמה חברים בנירים. דב גולומבוביץ ראיין אנשים על נושא השואה. ויתכן שיש עוד דברים מסוג זה שאני לא שמעתי עליהם. נירים זו לא רק מלחמה וקרבות, אבדות ונפגעים, זה ישוב פורח עם תקופות שגשוג או נסיגה. משק גדול, ענפי בעלי חיים שהשתנו לאורך הזמן כנ"ל גידולי השדה והמטעים. הצד החברתי תרבותי עבר שינויים רבים לאורך ציר הזמן. תהליך "נירים מחר", שהופך ל"נירים עכשיו" משנה וישנה

את דמותו האנושית של הקיבוץ. איך שומעים את הסיפור של חיי היום יום? של הקשיים והשמחות? מקבוצה חד גלית לשוב רב דורי בו 4 דורות חיים ופועלים זה לצד זה. הסיפור הזה עדיין לא סופר ולא הוסרט. אמת יש כמה סרטונים מהתקופות הישנות (על וילי הפנטומימאי, הבוקרים של גרעין "נירים", סרטוני פורים ועוד) עד סרטונים מהתקופה האחרונה כמו הבלון של מרכזון שחף. איך מחברים אותם עם ראיונות אישים של חברים מכל השכבות? של ממלאי תפקידים שונים? מערכת החינוך ששעתה פנייה ועוד. כאן יש מקום גם לאמירה אישית של יוצר סרט מסוג זה. זה עולה כסף, אבל עם לא נזמין ונתקצב זה לא יעשה. יש הבדל בין סרט "מוזמן" על תקופה או מגזר לבין "אמירה אישית" של יוצר שחשוב לו לעשות סרט על הישוב או אירועים מסוימים (דוגמאות לא משלנו, "מבצע סבתא", "ילדי השמש", "הבית של השייח" ועוד).

"מוביל נירים" -תאורת רחוב

עם שדרוג התשתיות נסלל כביש רחב ומרווח, {כתבתי עליו בטור הקודם}, הפעם ברצוני להתייחס לנושא תאורת הרחוב, התאורה שהייתה נהוגה ועדיין קיימת לאורך מדרכות הקיבוץ היא של פנסים/מנורות מנמוכות, מתחת לנוף העצים, אופי וגובה המתאים שלשכונה בין בתי מגורים, רק לאורך הגדר ההיקפית יש תאורה גבוהה ופנייה החוצה מסיבות מובנות. עכשיו יש שינוי מהותי בתאורה לאורך הכבישים הראשיים החדשים. התאורה גבוהה פי שניים ויותר מהקודמת ויש בעיה. זו תאורה שמעל לנוף הנמוך בעצים, לכן הוגבהה נוף העצים לאורך הכבישים ולא רק בהם, האורנים בתוך הקיבוץ נראים כמו דקלים שיש נוף רק בצמרת, אולי זו גישה חדשה/אחרת לעומת מה שהיה קיים. אני מכיר צורה כזאת אבל היא באה באופן טבעי בתוך יערות סבוכים/צפופים, בהם רק החלק שמקבל שמש ירוק, זה חלק מאופן הגידול הטבעי של צמחים. אבל במרווחים הגדולים בין העצים בנירים זה נראה לא טבעי. דקל הוא דקל, פיקוס הוא פיקוס ואורן הוא אורן [זה נכון גם לסוגים/מינים נוספים שקיימים בחצר], הרמת הנוף בכולם בלי הבדל בנוף הטבעי נראית לי לא טבעית.

מועדון הקראטה של אמנון לא היה דומה לשום חוג אחר - רק מי שהיה שם יודע באמת למה אני מתכוון. לא מעט שנים עברו מאז נסגר המועדון בסוף שנות ה-90. הרבה דברים השתנו. המועדון נשכח מהתודעה ואמנון נהרג. אבל את הסיפור של המועדון חייבים לספר, כדי שכולם ידעו - מי היה אמנון ואיזה תפקיד חשוב היה לו בחייהם של עשרות נערים רבים שבשבילם המועדון היה חוויה אדירה ולחלקם אף גלגל הצלה.

* שמות כותרות המשנה הן מילות הספירה ביפנית מ-1 עד 10.

איץ*

שעת ערב. אני יוצא מבית הורי ונוסע מהר באופניים ללא הילוכים. עולה על הכביש הראשי, עוצר מול המטווח בחריקה ומוריד את הרגלית. אני נכנס פנימה, פונה שמאלה וחוצה את מועדון הקליעה הישן. עוקף מימין את שולחן הפינג-פונג שתקוע באמצע המעבר ומתיישב על הספסל הקטן שצמוד לקיר אולם הקראטה. אני חולץ נעליים, מוריד את הבגדים שעלי ולובש את מכנסי הקראטה הלבנים ושם חגורה. בלי חולצה כמובן. את זה למדתי מהגדולים. בהתחלה, כששאלתי אותם 'למה בלי?' הם חייכו והסבירו לי שיותר נוח להתאמן ככה. כשהשתפשפתי קצת הבנתי את הסיבה האמיתית - ככה אתה יכול לראות את השרירים שלך מול המראה בזמן האימון. בזמן שאני מתארגן בחוץ אני מקשיב לקולות שבאים מתוך אולם הקראטה. אם מבפנים עולה קול רעש חזק: "בום. בום. בום" שמלווה בשקשוק עצבני של שרשרת כבדה - אז רועי או דור כבר הגיעו והם מקפלים את השקים לשניים עם הבעיטות החזקות שלהם. אם יש שקט - והקול היחיד שעולה מתוך האולם הוא זמזום תאורת הניאון הישנה - אז אני יודע שרק אמנון בפנים, מתרגל בריכוז רב את הקאטות שלו. אני קד קידה קצרה לכיוון המזרונים, ונכנס לאולם הקראטה בשקט כדי לא להפריע.

ני

"האימונים הראשונים התקיימו במקלט הישן שנמצא מול מועדון הנעורים", נזכר גיל בורשטיין (41), "רונו, אחי הגדול היה התלמיד הראשון של אמנון והוא משך אותי בגיל 11 להצטרף אליו וללמוד קראטה. התחום הזה היה חדש לי לגמרי ומאוד שמחתי על הזדמנות ללמוד את זה - ועוד בנירים. התחלנו ללמוד מהבסיס והתאמנו בשיטת "פול-קונטקט" (מגע מלא). בהתחלה אני זוכר שמאוד פחדתי מאמנון - הוא נראה לי אז בן אדם מאיים כזה". בהדרגה הצטרפו למועדון של אמנון עוד ועוד תלמידים מנירים ביניהם: בועז רם, עומרי אחיטוב ז"ל, עופר אחיטוב, אלון וולוזני, רועי פופוול, סמדר עציון, זאביק עציון ז"ל ועוד מתנדבים ונערים מחברת הנוער. "בשלב הראשון זה היה יותר בשביל הכיף", נזכר עופר אחיטוב (52), "התאמנו על הפרקט של האולם ספורט בלי מזרונים או אביזרים כלשהם. עם הזמן האימונים הפכו ליותר ויותר רציניים והגיעה דרישה מהצד שלנו לקבל חליפות, חגורות ותארים". כשהחלו להצטרף למועדון גם חניכים מתוך המוסד החינוכי מעלה הבשור וממושב עין הבשור, ביקש אמנון מהקיבוץ לקבל מקום גדול יותר. הקיבוץ נתן לאמנון את מבנה הלול הישן שנותר צמוד למועדון הקליעה ברובה אוויר והקצה לו תקציב לקניית מזרונים לכיסוי הרצפה. עם עזרתם של חניכי הקראטה אמנון שיפץ במרץ וביסודיות את המבנה והפך אותו מלול נטוש ומלוכלך למועדון לתפארת. הוא כיסה ביריעות בד את הריבועים הגדולים בקירות הלול, הכניס שקי חבטות גדולים וחיבר לקיר מוטות ברזל לכפיפות בטן ועליות מתח. הוא בנה משקולות ידיים שעשויות מפחיות שימורים עם יציקת בטון ומקלות של מטאטא לאחיזה, תלה שני לוחות אנכיים שעליהם רשומה ההגייה בעברית של הספירה מאחת עד עשר ביפנית ותלה מראה גדולה שכיסתה את כל הקיר המערבי. "כל האולם ומשטח המזרונים הזה היה

כבר מגיל צעיר מאוד למד אמנון רוזנברג לפתח אינסטינקטים הישרדותיים. הוא נולד בשנת 1957 בשכונת נווה עוז בפתח תקווה להורים ניצולי שואה. המצב הכלכלי בבית לא היה טוב והאווירה מצד הוריו לא היתה פשוטה. כשאמנון היה בן 3 עברה משפחתו להתגורר בבאר שבע בשכונה ד'. בגיל 12 הוא הפסיק את לימודיו והחל לעבוד בתור מחלק חלב כדי לעזור למשפחתו. בתור נער צעיר סבל אמנון מהצקות של נערים אחרים בשכונה שאהבו להקניט אותו ולהפיל אותו מהאופניים. כשהיה בן 14 הוא הלך ללמוד קראטה כדי להגן על עצמו והתאהב. שיטת הקראטה שאותה למד נקראת "גוג'ו-ריו" - שיטת לחימה יפנית שפותחה באי אוקינאווה ומבוססת על קראטה חזק שהחלק המרכזי בו הוא קרבות. באותה תקופה ענף הקראטה בישראל היה בראשית דרכו. השיעורים הראשונים נערכו על המדשאות באוניברסיטת בן גוריון הצעירה הסמוכה לביתו. מרגע שאמנון החל להתאמן

בשבילי משהו - זה נראה לי אז כמו זהב", נזכר חן לביא. "אני זוכר שיום אחד אמנן הביא למועדון מגנים לשוקיים ולכפות הידיים - זה היה חידוש, זה היה משהו מיוחד".

סאן

עם הזמן החל המועדון לצבור תאוצה והתלמידים החלו להתקדם לחגורות הגבוהות ולקצור הישגים בתחרויות. עופר שממשיך להתאמן גם היום בקראטה בשיטת ה"גוג'ו-ריו" כדרך חיים ומחזיק בדרגת "דאן 2" מסביר קצת על שיטת הדירוג בקראטה: "בחגורות הבהירות יותר המבחנים הם בעיקר על ידע בסיסי של טכניקות וקאטות. בחגורות היותר מתקדמות המבחן מתבסס על סיבולת. בחגורה חומה ושחורה זה כבר מתבסס על הרבה דברים - סיבולת, ידע טכני, יכולת של עמידה בעומסים של קרבות וספיגת מכות. במבחן לחגורה שחורה אתה יכול להשתתף ב- 30 קרבות ויותר, תלוי בגיל שלך, במאמן שלך ובשיטה שאתה לומד". לא מעט מהתלמידים של אמנן הגיעו אף לדירוג של חגורה שחורה שאליה ניתן להגיע רק לאחר שנים של אימונים ורמת מיומנות גבוהה מאוד. החגורה השחורה מסמלת בין היתר את המעבר של החניך לדרגה שבה הוא יכול להפוך

אמנן מתאמן בנעוריו בבאר-שבע

למורה. החניכים שאמנן סבר שהגיעו לרמה המתאימה נבחנו לחגורה שחורה במועדון של אלברט בבאר שבע. "אלברט בכלל היה דמות", נזכר גיל, "הוא היה מין סוג של בן אדם, אין לי הגדרה אחרת. כל החיים שלו זה קראטה". דור רוזנברג, בנו של אמנן החל להתאמן בקראטה כבר בגיל 6 בשביל לשפר את הקואורדינציה וניגש לבחינה לחגורה שחורה כבר בתור נער צעיר. הוא מתאר את רגעי הבחינה במקלט המחניק בבאר-שבע: "היו שם המון תרגילים של כושר ותרגילי טכניקות בקראטה שנמשכו בערך 3 שעות - רק לאחר מכן התחיל החלק של האקשן: התקפות עם סכינים, מקלות, התקפות נגד שניים, נגד חגורות שחורות. פיצוציה. בקרב הראשון רק הגנתי על עצמי עד שתחזור לי הנשימה אחרי תרגילי הכושר. בקרב שני אם אני זוכר נכון, פתחתי מישהו עם "הורו-מאואשי" (בעיטה מסובבת) לפרצוף - משם זה המשיך בסדר. אחרי שסיימתי את הבחינה בהצלחה וקיבלתי חגורה שחורה חשבתי שיכולתי לתת יותר. המבחן לא גמר אותי, מצד שני זה לא היה פייר שאחרי 3 שעות של בחינה נותנים לך לעשות קרבות נגד מורים - כי כשאתה חלש וגמור אז זה לא חוכמה בשבילם לנסות לזיין אותך. אולי זה שהייתי הבן של אמנן שכולם הכירו - רק הוסיף לזה".

צ'י

הקראטה של אמנן לא היה דומה לחוגים הסטנדרטיים שהתנהלו במועצה בתשלום, אלו שאורכים שעה וחצי וזהו - זה היה הרבה מעבר לזה. כפי שמספר ידיד (41) שגדל בחברת הנוער ואומץ ע"י משפחת לביא (זכור בנירים בשם

"אנוש"): "נירים הייתה בשבילי חממה, בעיקר ביחס למקום שממנו הגעתי. גדלתי בבאר שבע ושם הייתי ילד שתמיד הסתבך. גם כשהגעתי לנירים היו לי לא מעט מאבקי כוחות ומכות עם ילדי אחרים מחברת הנוער. יום אחד הזמינו את כל ילדי חברת הנוער לרחבה בברכה לשיעור ניסיון בקראטה. זה היה כשהייתי בן 12. אמנן ביקש מאתנו לשכב על הגב ולהרים את הרגליים כלפי מעלה ב-90 מעלות. היה לי מאוד קשה, כל הגוף שלי רעד. מאותו יום ואילך סיימתי עם התגרות", הוא נזכר בהתרגשות, "אף אחד כבר לא התקרב אלי. הקראטה נתן לי המון ביטחון". במפגש הקראטה הבא שאמנן ערך לילדי חברת הנוער הגיעו רק שניים. אמנן החליט לקחת אותם לקבוצה הגדולה שאימן. כשידיד נזכר מה גרם לו להתאהב במועדון הקראטה הוא צוחק, "זה קודם כל אמנן, שהיה בנאדם שנורא נורא אהבתי. היינו ממש חברים. אני עדיין אוהב אותו, יש לי חסד נעורים אליו. אמנן היה בנאדם עם המון המון אהבה, אדם גדול, חזק וגמיש - שידע להעביר את החומר. לא הייתי מפסיד שום אימון, הקראטה היה בשבילי מסירות. לי לא היו אבא או אימא בנירים שחייבו אותי ללכת לחוג - הלכנו בגלל שהיה לנו כיף שם. היינו קבוצה מאוד מגובשת, התאמנו שלוש פעמים בשבוע: בימי ראשון, רביעי וגם בשבת ב-7 בבוקר - שזה היה הכי קשה. היינו באים ומתפרקים שם - אמנן ממש השחזר אותנו שם".

גיל מספר: "האווירה במועדון הייתה מאוד רצינית אבל גם היה מלא פאן וצחוקים. זה היה מין מקום שיצא לך הרבה להכיר אנשים שלא היית פוגש בסיטואציות אחרות, בין אם זה אנשים בקיבוץ מגילאים שונים משלך ובין אם זה אנשים מהמושבים ומהקיבוצים ליד". הקשרים בין החניכים של אמנן לא הסתיימו בתום האימון והמשיכו גם לאחר מכן, כפי שמספר עופר, "לא פעם לאחר מכן היינו יושבים ושותים בירה - היה הווי כזה של הקבוצה". חן לביא רוצה להבהיר את הנקודה: "אמנן מאוד השקיע באנשים שבאו ללמוד אצלו. זה היה החוג היחיד שהחזיר אותך הביתה בסוף האימון. כשהיינו מגיעים להתאמן בנירים בזמן הלינה במוסד ונתקעים ללא הסעה - אמנן היה לוקח אוטו גדול ומסיע אותנו וגם מפזר את החבר'ה מעין הבשור לבתים שלהם. התלמידים שהיו בקראטה לא היו ה"מיינסטרים" - זה לא החבר'ה שהיו הולכים לשחק כדורגל או כדורסל. בתקופה שלי התאמנו זאביק, פפה, אנוש (ידיד), גיל - אלו אנשים שהקראטה התאים להם כמו כפפה ליד".

גו

שיעור הקראטה אצל אמנן היה בנוי לרוב בצורה קבועה. "היינו מגיעים, מחליפים בגדים. קידה עם כולם, חימום ומתיחות ומתחילים סטים של תנועות. כולם עומדים בשורה

או שורות ועושים סטים של תרגילים. בין לבין כל הזמן עשינו כושר - שכיבות שמיכה, מתח וכדומה. אחר כך היינו עושים כל מיני סטים שבהם אחד תוקף והשני מגן וכאלה. "נזכר דור. "אמנון בא ממועדון בבאר שבע שהסגנון קראטה שלהם היה מאוד אגרסיבי. זה היה יעני מכות באר שבע אתה מביין?", מספר בועז רם (57). השיטה האגרסיבית של אמנון הרחיקה חלק מהאנשים שחשבו ללמוד קראטה ונרתעו מהמגע ומהפחד לפציעות אך מנגד היא גם משכה לא מעט אחרים. "היו הרבה פגיעות אבל זה היה חלק מהעניין, זה לא ממש הרתיע אותנו - ההפך זה מה שהניע אותנו אולי להצטיין יותר כדי להימנע מהפגיעות", מספר עופר ומסביר "ככל שהרמה שלך בקראטה יותר גבוהה כך אתה פחות פוגע באחרים וגם נפגע פחות - בד"כ מי שפוגע ונפגע זה החגורות הלבנות והבהירות יותר". גיל מוסיף: "היה מין מתח ולחץ באימונים כי כשהיית עולה לקרבות ידעת שיש אפשרות שתיפגע וכמובן שאתה גם רוצה לנצח אז המתח נבנה". "תראה, זה קראטה פול-קונטקט", אומר דור שלא מבין מה העניין, "יש לך ידיים ואתה צריך להגן על עצמך, מה לעשות? אם לא מתאים לך - אז לך תלמד בלט".

רוק

"אמנון לא דיבר על זה, אבל אני חושב שמאוד היה חשוב לו שאתה בתור חניך שלו תמצא את כל הפוטנציאל שבך", מספר חן לביא, "אני חושב שהוא ראה בזה סוג של הישג, לדחוף אותך עד הקצה ולהכניס מולך אנשים שיותר גדולים ממך ויותר מבוגרים ממך בחוג. הוא יכל להתגנב מאחוריך באמצע שאתה מבצע תרגיל ולתת לך איזה קיאקוסוקי בין הצלעות - מה שנקרא. היית צריך לחזק את שרירי הגוף שלך בכל פעם שאמנון עבר לידך". לאמנון היה מקל דק שבו היה נעזר על מנת לבצע הדגמות או כדי לתקן תנוחות ועמידות של תלמידים. זה לא היה נדיר לקבל הצלפה קטנה בעקב כאשר אמנון רצה שתרחיב את הפיסוק בעמידת המוצא. כשהחניכים היו מבצעים תרגיל כושר של חיזוק שרירי הבטן והיו שוכבים על הגב ומרימים את הרגליים - אמנון היה עובר בין כולם ונעמד להם עם כל משקלו על הבטן. ההיגיון היה שתחזיק מעמד כי ידעת שלא כדאי להרפות. "לפעמים היו לו כל מיני תרגילים מיוחדים" נזכר חן, "הוא היה אומר לנו להיצמד עם הגב לקיר ולכופף ברכיים בזווית של 90 מעלות ולהחזיק בתנוחה הזו עד שהוא אומר להפסיק - כשהיית מסיים עם זה היית תפוס לגמרי. היינו עושים גם מתיחות משותפות שאחד מצמיד לשני את הרגליים אל הקיר, וגם תרגילי כפיפות בטן שתוך כדי נותנים לך אגרופים לבטן - מי עושה היום דברים כאלה?".

סיץ

לא מעט אנשים שהתאמנו אצל אמנון זוכרים סיטואציות בהן חבר'ה עפו מבעיטה דרך החורים הגדולים בקירות מעבר לקיר שמחוץ לאולם. הבחור שנפל היה צוחק, מנער מעליו את האבק וחוזר חזרה לאולם. אולם פה ושם התרחשו גם פציעות חמורות יותר. "יצא לי לדבר עם אמנון כמה פעמים, כי הוא היה נכנס בי וברונן בורשטיין חזק מאוד במהלך האימון", נזכר בועז, "אני זוכר שהוא אמר לי באגביות 'אתם חבר'ה גדולים אתם יכולים לספוג'. פעם עשיתי עם אמנון

קרב והוא ניסה לעשות עלי איזה תרגיל, התחמקתי והצלחתי להפיל אותו מול כולם. לאחר ההפלה סימנתי מעליו מכה לפנים. עכשיו כשאתה מסמן לאזור הפנים אתה לא יכול לתת מכה חזקה. אתה מגיע לפנים, נותן נגיעה ומתרום. אז כשהתרוממתי היה מין 'קאט' וחשבתי שזהו, סיימנו את המהלך. בשלב הזה, אמנון הרים את הרגל שלו ונתן לי בעיטה עם העקב שלו לצלעות שזה דבר מאוד קטלני. נשברו לי 2-3 צלעות והפסקתי לנשום. אמנון ניגש מיד להנשים אותי ע"י לחיצה ופתיחה של בית החזה עם הרגליים. לאחר שקצת התאוששתי ראיתי שהוא הצטער ושה התפלג לו. זה לא היה מכונן, זה היה מצב של איבוד שליטה מצדו. זו הייתה בעיטה של אגו". סמדר עציון, שהייתה בין הבנות הבודדות שהתאמנו בחוג מספרת גם על פציעה שעברה במהלך אימון: "אמנון תמיד לימד אותנו לסגור את כף היד כשמגנים כדי שהאגודל לא יישבר. פעם אחת כשעשיתי קרב מולו, הוא בעט לכיווני והגנתי בטעות עם יד פתוחה - מהמכה שקיבלתי נשברה לי אחת העצמות באגודל ונאלצתי להפסיק להתאמן". ידיד שגם חווה פציעה במהלך אחד הקרבות מספר: "לי הלך המיניסקוס בגלל החמור הזה, פפה (רועי פופול) שפעם אחת הטיל אותי חזק על המזרון. רועי היה חאנג' - כזה שבלי כוונה היה פוצע אחרים" מספר ידיד ומיד עובר להחמיא לרועי, "הוא היה חזק מאוד, הייתה לו טכניקה מעולה של תנועה עם האגן ובעיטות מעולות. רועי לא היה עולה חגורה, חגורה כמונו. בגלל שהיה מוכשר - פפה היה קופץ חגורות. אחת הפציעות המפורסמות בהווי המועדון קרתה דווקא לאמנון. במהלך קרב באימון רועי בעט בו בטעות לתוך המפשעה וכמעט הוציא אותו ממועד הורים. "אני זוכרת טוב את המקרה הזה", מספרת טל רוזנברג, "זאביק עציון זכרנו לברכה הוקפץ במהלך חג שבועות לקחת את אמנון עם האמבולנס לבית החולים. לאחר מכן נדרשו לאמנון מספר חודשים כדי להחלים מן הפציעה. הוא לא הבין מאיפה זה נפל עליו".

אץ

אמנון היה אדם של עקרונות שלא פחד להגיד את דעתו. גם מי שלא התאמן בקראטה, ידע שאמנון יכל להצליף עם הלשון שלו בצורה מכאיבה לא פחות מאגרופ: "לאמנון לא היו עצמות בלשון", נזכר ידיד, "אני חושב שבקיבוץ לא כל כך ידעו איך לאכול אותו. הדעות שלו היו נחרצות, הוא גם היה היחידי שהצביע אז לליכוד". טל מוסיפה, "אמנון תמיד רצה להגיד את מה שהוא חשב - זה הכעיס הרבה אנשים. הוא ידע שלא כולם רצו לשמוע את מה שהוא חושב, אז הוא תמיד אמר: 'אני אגיד ומי שירצה יעשה עם זה משהו ומי שלא - לא'. אחת הסיבות שהוא סיים את עבודתו במכבסה היה בגלל ויכוח על עקרונות". כשאמנון ניהל את המכבסה הוא הקפיד מאוד על המיון של הבגדים המלוכלכים. לא פעם הוא ניסה "לחנך" חברים שלא הקפידו על זריקת הכביסה המלוכלכת באופן שרצה. בגדים סינטטיים שהיו נזרקים לתא הכותנה היו יכולים לקבל עונש הרחקה בתא נידח של "דיוולן בהיר" ולא לקבל טיפול במשך יותר משבוע - זאת במידה ואמנון החליט שהדבר נעשה ברשלנות ולא בתום לב. שקי שינה שנזרקו לתא הכביסה עם רוכסן סגור או גרוע מכך - מגולגלים, היו נזרקים מיד על המדרכה מאחורי המכבסה בליווי של קללה

עסיסית. לרוב אנשים לא היו חוזרים על הטעות הזו פעמיים. לא אחת, כאשר שקיות התחתונים היו מאחרות להגיע לתאים - היה מי שאומר בחיוך שאמנן בטח שוב ברוגז עם מישהו. למרות האנקדוטות הללו, ואולי בגללם - כולם ידעו שאמנן הוא כובס מעולה שאכפת לו מעבודתו. המכבסה נתנה גם לא מעט פתרונות לנערים בקיבוץ שהיה להם קושי במציאת עבודה בחופשים. אמנן לקח תחת חסותו לא מעט נערים שהיו קשורים אליו דרך הקראטה והסכים לחנוך אותם במכבסה עד אשר יוכלו לעשות רישיון לטרקטור ולעבוד בשדות.

קי

בשנות ה-90 המקודמות החל אמנן לעסוק בתחומים אחרים מלבד הקראטה ובכולם מצא את דרכו לתרום לקהילה. הוא עשה הסבה ליוגה והחל להעביר חוג לחברי נירים. הוא התנדב בקביעות בארגון "המתמיד" והתמנה למפקד סיוור. הוא לימד במשך שנים את נערי נירים וקיבוצי הסביבה נהיגת טרקטורים וגם עזר לאנט גולומבוביץ ז"ל בתקופת מחלתו. בסוף שנות ה-90 הצטמצמה כמות החניכים במועדון הקראטה ודור המשך כבר לא הגיע. "כבר לא הייתה כל כך קבוצה", מספר דור, "כולם התפזרו או הלכו לצבא. לא היו אנשים ולא היה כוח לזה". בשלב מסוים ביקשו בקיבוץ מאמנן שיפנה את אולם הקראטה לטובת שיפוץ המקום והפיכתו לפאב-המסעדה הראשון בנירים (וללא ספק בעל השם הארוך בארץ) - "שלושים ושלוש ושליש" - בקצב התקליטים של פעם". אמנן הסכים והעביר חלק מהציוד אל ביתו שם עבר להתאמן לבדו בעליית הגג. "כמעט בכל יום הוא היה עולה לעליית הגג ומתאמן במשך שעה", מספרת טל, "גם בימים שהדריך יוגה הוא היה מגיע למקלט היוגה לפני תחילת החוג ועושה קצת קראטה". לאחר שסיים לעבוד במכבסה עבר אמנן לעבוד כמפעיל מלגזה במפעל ניר-לט שבניר-עוז. שנים של עבודה

גי

על מלגזה בענף המטע ובחיסול חגים בקיבוץ נירים הפכו אותו למפעיל מנוסה ומיומן. באותה תקופה המצב הביטחוני באזור התחמם. אזעקות של צבע אדום נשמעו מפעם לפעם והיה ברור שהשטח לקראת פיצוץ. ביום חמישי ב' בסיוון תשס"ח (05.06.2008) לפני הצהריים, ירו מחבלים מאזור חאן יונס מספר פצצות מרגמה לעבר מפעל "ניר-לט" בקיבוץ ניר עוז. אחת הפצצות שנחתה במפעל גרמה לפציעת שלושה אנשים. פצצה שנייה נחתה והתפוצצה כ- 40 סנטימטר מהמקום שבו שהה אמנן. הוא נהרג במקום.

"בשביל מה לכתוב על מועדון הקראטה?", שואל אותי דור רוזנברג בקולו השקט שחודר דרך הטלפון, "בינינו...מי שהיה שם יודע - ומי שלא - זה בטח לא יזיז לו את הביצה", לאחר רגע של שקט על הקו הוא מוסיף, "המועדון גם ככה נעלם". דור צודק, המועדון נעלם מזמן וגם אמנן כבר נלקח מאיתנו - אבל הגוף, שנים רבות לאחר מכן, עדיין זוכר ולא שוכח.

החושנים מתחדדים. ריח חריף של זיעה ואבק צפוף מקדם את פני כשרגליי היחפות נוגעות במזרונים. ממול לכניסה משתלשלים בכבדות שני שקי חבטות כהים. אלפי המכות שספגו גרמו לנסורת שבתוכם להידחס עד דק והפכו אותם לקשים כמו אבן. צמוד לקיר השמאלי ניצב מקרר "אמקור" ישן עם מדחס מטרטר ובתוכו מספר בקבוקי מים קרים כקרח. ליד המקרר ניצב ארון שבתוכו מונחים גביעים מאובקים מתחרויות ישנות ותמונות משנים עברו. אני מתרגל בשקט את הקאטות שאני יודע עד שכולם יגיעו. זהו, השיעור עומד להתחיל - אמנן נעמד זקוף עם הגב למראה, החבר'ה מסתדרים בשורות. עמידה זקופה ברגליים צמודות. שקט מתוח עוטף את חלל האולם. קידה - רעש הצלפה של כף יד שמאל הפתוחה שפוגעת באגרוף יד ימין. הוס סנסאי.

אמנן מאמן תלמידים. רועי פופול עומד מאחור בחליפה שחורה

מה הקשר בין מחלף הסירה, מיגונית ויהדות איראן בניו-יורק? / לירז אנקר לוי

דברים טובים קורים בסביבת גני הילדים בנירים. שילוב של יזמה, שיתוף פעולה בין אנשים שאיכפת להם וגם קצת תרומות הובילו למספר פרויקטים מרשימים שמכניסים הרבה צבע לגני המשחקים,

"מחלף הסירה"

"זה החל ביוזמה ברכה של יניב שרייבר", מספרת נורית לביא, "אחרי 'צוק איתן' הוא פנה אלי וסיפר שהוא עוסק בפרוייקטים של אומנות עם ילדים דרך עבודה בבטון, בבוץ ובחומרים נוספים. יניב סיפר שהוא מאוד מעוניין לתרום מזמנו ומכישורו לטובת ילדי נירים. הפינה הזו נראתה לא טוב ולכן בחרנו בה לפרויקט - כשהרעיון היה לשמור על הקיים תוך נסיון לחדש ולשפץ. הפרויקט של יניב החל בסוכות בשיתוף ילדי המרכזונים, ההורים, והשינשנים וביחד נבנו שלושה דגים נהדרים בסביבת האוניה המיתולוגית. בנוסף שופצה גם האוניה והגלגלים והוחלט שהפרוייקט יקרא 'מחלף הסירה'. חשוב להדגיש שהתוצאה היפה היתה כרוכה בלא מעט עשייה מאחורי הקלעים, ליווי והתארגנות", אומרת נורית, "זה לא מובן מאליו להעלות רעיון שבסופו של דבר יצא אל הפועל". בפסח הושלמה המשימה, דגים שעשויים מחומרים ממוחזרים ומצופים בטון לבן התעוררו לחיים. חשוב לציין את העקשנות ואכפתיות של לילך נפתליהו שדחפה לצביעת הדגים ואת התגייסותן של מספר אמהות שלקחו חלק בפרוייקט.

פעילות צביעה להורים ולמטפלות

ציור ממוגן

מי שחלף באזור מתקני השעשועים לאחרונה, לא יכול להתעלם מהשינוי שעברה מיגונית שמוצבת ליד. אותו גוש בטון חסר חן הפך ביום אחד ליצירת אמנות צבעונית ויפה בזכות ציוריו של ארנון אבני. "הצעת לי לאריק לצייר על המיגונית כרעיון לקראת שנת השבעים לנירים", מספר ארנון, "סיכמנו שאעשה מיגונית אחת עם הצעת מחיר ניסיונית ואם התוצאה תשביע רצון - נמשיך הלאה למיגוניות נוספות. לקח זמן עד שניגשתי לעבודה. בזמן הזה גיבשתי את הרעיון: להפוך את גושי הבטון למשהו יותר קל ויותר משתלב בנוף המבונה של הקיבוץ, על ידי ציור של חלונות". ארנון שלח לאריק סקיצות של הציורים והשניים סיכמו שזה הכיוון הנכון. לאחר מכן ארנון נסע לניר-לט וקיבל מהם את הצבעים

ארנון מצייר על הקנווס הממוגן שלו.

לפרוייקט והתוצאה לפניכם. "מבחינתי אני מוכן להמשיך אם אתבקש", מוסיף ארנון בחיוך.

גן המשחקים

מתקן חדש ואיכותי קורם עור וגידים באזור גן המשחקים. מיה בונה, מנהלת העמותה לקידום תושבי חבל אשכול מספרת על גלגולו של המתקן המרשים: "במהלך 'צוק איתן' פנו אלינו תורמים מארה"ב שביקשו לסייע. המחשבה היתה על 'היום שאחרי המבצע' ואיך עושים שיהיה לילדים נעים, משמח ובאווירה של שגרה ככל שניתן. ההחלטה שהתקבלה היתה לתרום גני משחקים לישובי הפרסה ובתוכם נירים. תורמי המשחקים הם מהפדרציה היהודית-איראנית בניו-יורק, שהגיעו לבקר בנירים ובחרו בתרומה הזו."

ילדים משחקים בגן המשחקים החדש

הנקלטים החדשים / דבי לבאן

נכון, את כל משפחות הנקלטים כבר רואים מזמן בשבילי החצר, את הילדים במרכזונים והרבה מ"הנקלטים החדשים" פעילים מאוד בוועדות השונות. אבל בכל זאת רצינו לשמוע מהם בקטנה ולפרסם בעלוניים הקרובים. לכולם נאחל הצלחה רבה בתהליך הקליטה!

אלמוג חולות ואורן וולוז'ני

קצת על עצמנו:

אלמוג בת 36, במקור ילידת חיפה, היא מרפאה שאמנית, מרצה ומעבירת סדנאות בנושא העצמה נשית, שאמניזם ומיסטיקה, שממש השנה עם תום המלחמה, ולאחר מסע של שינוי אישי פתחה בקיבוץ קליניקה לריפוי שאמני. לדבריה פתיחת הקליניקה היתה עבורה צעד של זינוק של אמונה ואומץ בעקבות החלומות, כיוון שהייתה כרוכה גם בהסבה מקצועית דרמטית מתפקידים של ניהול בכיר ועריכת דין בעמותות חברתיות לריפוי אלטרנטיבי, וגם בסיכון מסויים של פתיחת עסק עצמאי במקום שאיננו מרכזי ועמוס בלקוחות פוטנציאליים בהכרח. אורן בן 35 יליד קיבוץ נירים, הינו מכונאי מומחה לעבודה עם ציוד חקלאי כבד של חברת ג'ון דיר שעובד במוסך של קיבוץ נגבה כאחראי על שרות השדה שלהם. כמשפחה אנחנו בעיקר עסוקים בימים אילו בהמתנה להצטרפותו של הילד הראשון, שאמור להגיע לעולם עוד

לפני פרסומו של העלון שבו רשומות מילים אילו. ובהכנה רגשית ופיזית לקראת השינויים שכרוכים בהפיכה מזוג למשפחה.

מה הביא אותנו לנירים?

אנחנו מתגוררים יחד בנירים כבר חמש שנים. השינוי המשמעותי מבחינתנו היה הבחירה להיכנס למסלול של חברות בקיבוץ ולא להסתפק במגורים במקום. בחירה זאת בנירים דווקא נבעה מצד אחד מהקשר האישי והמשפחתי של אורן למקום, ומצד שני מהחלטה מודעת של שנינו לבחור בחיים במקום שבו אפשר להשפיע על ההתנהלות. מקום שבו אתה לא רק גר אלא גם בונה, לא רק דייר אלא שותף של ממש.

תכניות לעתיד:

אנחנו מקווים למצוא בנירים בית יציב ובטוח. מקום שיאפשר לנו לשגשג ולצמוח מבחינה אישית ומקצועית, ולגדל את ילדינו בטוב, כחלק מקהילה, עם ערכים של חריצות, אכפתיות וחברות. אנחנו רוצים להשתתף ולהשפיע להיות חלק ולהנות.

אורן וולוז'ני ואלמוג חולות.

משפחת רז - ערן, דגנית והילדים: נגה וגיא

מה הביא אותנו לנירים?

ההחלטה לעשות שינוי התבשלה אצלנו הרבה זמן, התעייפנו מהמירוץ האינסופי של העבודה, יוקר המחיה והתסכול הנוראי של לא להיות מספיק עם נגה. מבחינתי (דגנית), לחזור לחיות בנירים היה תמיד בגדר חלום רחוק, בעיקר מאז שאני אמא. ידעתי שהעבודה של ערן במרכז לא תאפשר את זה והמצב הבטחוני הפחיד אותי נורא. אבל למרות כל זה יום אחד פשוט קיבלנו החלטה לנסות להפוך את החלום למציאות, תוך חודש כבר היינו פה.. והשאר היסטוריה. היום, שנתיים וחצי אחרי, השורשים שלנו כבר עמוק בתוך האדמה המיוחדת הזו, כבר בקושי זוכרים שפעם גרנו במקום אחר.

תכניות לעתיד

לא חושבים רחוק מידי, חולמים על חיים נפלאים ובטוחים בנירים. עם ילדים רצים וצוחקים על הדשא, עם קהילה מגובשת ופעילה, עם הרבה שקט והרבה אהבה.

במה היינו רוצים להיות מעורבים בנירים?

דגנית: בתרבות, בחינוך ובעיקר בכמה שיותר פעילויות של הורים וילדים יחד.

מה היינו רוצים שיהיה לנו בנירים?

דבר ראשון שקט ובטחון כמוכן. וחוף מזה, קהילה שצומחת ולומדת ומתחדשת כל הזמן.

ערן - בן 36, מנהל את חברת "תגלית מבוכים ודרקונים". החברה מונה כ 40 עובדים ומפעילה חוגים בכ 80 מרכזים מבאר שבע ועד נתניה. דגנית - בת 36, כרגע בחופשת לידה עד ספטמבר ואז חוזרת לעבודה בגיל הרך בנירים. נגה, בת 3.5 בגן דרור וגיא, בן 7 חודשים מבלה עם אמא בבית.

קצת על עצמנו

ערן: נולדתי בנהריה, כשהייתי בן 4 אבי שהיה איש צבא קבע בחיל הים הוצב באילת ועברנו לגור שם. התאהבנו בעיר ומשפחתי גרה שם עד היום. שירתתי כלוחם בחטיבת הנח"ל, אחרי הצבא טיילתי כשנה בדרום אמריקה. כשחזרתי לארץ, עברתי לתל אביב ולמדתי תואר ראשון בתקשורת וניהול ותואר שני בפילוסופיה. משנת 2010 אני עובד כמנכ"ל בחברת "תגלית מבוכים ודרקונים".

דגנית: נולדתי וגדלתי בנירים. בשנת 2001 עזבתי את הקיבוץ, עבדתי שנה במרכז וטסתי לטייל במזרח. אחרי הטיול עברתי לגור בתל אביב, מלצרתי ולמדתי חינוך מיוחד לגיל הרך בסמינר הקיבוצים. בסיום הלימודים החלטתי לקחת פסק זמן מהתחום ועסקתי כמה שנים בהפקות אירועים לחברות עסקיות. כשהגענו לנירים השתלבתי במערכת הגיל הרך בקיבוץ ושם עבדתי עד הלידה של גיא.

משפחת חפץ - בר, ענת, אורי ואיתן

קצת על עצמנו:

בר - מרכז את האבוקדו בנירים, אגרונום בהשכלתו וחקלאי בהכשרתו המקצועית. ענת - עובדת כעורכת תוכן עצמאית ומשלימה דוקטורט בבן גוריון. אורי, בת 7, הולכת לכיתה א' בניצני אשכול ולמרכז סנונית. איתן, 4, הולך לגן דרור. אוהבים לשמוע מוזיקה וללכת להופעות, לקרוא ספרים, לצאת לאכול, לטייל, להיות עם חברים...

מה הביא אותנו לנירים?

לאחר שאורי נולדה התחלנו לחשוב על חזרה לנירים. בר רצה להמשיך לעבוד בחקלאות, והיה ברור שבאזור נירים יהיו הרבה הזדמנויות לעסוק בתחום. ענת חששה קצת יותר לגבי הסיכוי למצוא עבודה (בתחום הכתיבה או התקשורת). התלבטנו הרבה, אבל בסופו של דבר נמשכנו לחיי הקהילה, לקרבה למשפחה ולחברים ולהרגשה שאנחנו מחוברים למקום ולנופיו ואוהבים אותו. מאז לא התחרטנו לרגע, גם בתקופות הכי קשות. נירים הוא חלק מהזהות שלנו.

תוכניות לעתיד...

הילדים גדלים ומאושרים בקיבוץ ואורי כבר מתכננת לשנת הבר מצווה... מבחינה מקצועית - לבר ממתינים אתגרים

במטע, שאמור להמשיך להתרחב. ענת מקווה להצליח לגמור את הדוקטורט בשנה הקרובה (צוק איתן עיכב את לוחות הזמנים...). שנינו נשמח להמשיך להשתלב בחיי הקיבוץ ולפעול בתוכו.

קהילת נירים היא חזקה, סולידרית ועם הרבה פוטנציאל אנושי. חשוב להצליח לשלב ולחבר מחדש בין הקבוצות השונות החיות פה - ותיקים וצעירים, חברים ונקלטים טריים, כדי שכולם ירגישו שייכות, ביטחון ובית. זה חשוב במיוחד לנוכח האתגרים שכולנו מתמודדים איתם - ובעיקר האתגר הבטחוני ומה שמשתמע ממנו. חשוב לנו שנירים ימשיך להיות מקום שבו כל אחד יכול להשמיע את קולו ולהישמע, מקום מכבד וכזה שיודע להעריך ולתת מקום לכל מי שמעוניין לקחת אחריות ולהשפיע. וגם מקום מגוון, פלורליסטי וסובלני מבחינה חברתית ותרבותית.

ולסיום...

חשוב לנו להיות מעורבים ולהשפיע על פני המקום בו אנחנו חיים. נרצה להשתלב בכל מה שקשור לבינוי הקהילתי, ביוזמות שיוצרות חיבורים בין קבוצות שונות, ובביסוס הזהות וה"סיפור" של נירים בתוך תהליכי הצמיחה והשינוי.

משפחת חפץ: ענת, איתן, בר ואורי.

תורה בנות חיסול

המדור שיעשה לכם הפסקת מים בדיוק באמצע צחצוח השיניים
עורך ומציק: עומר גלילי

"לוקחת לתשומת לבה"

לאחר חיפושים ארוכים הצליחו חברי המזכירות לאתר אישה שהיתה רשומה בטעות כחברת קיבוץ והעבירה את משכורתה לנירים מבלי שהתגוררה כאן. "זה מצב מאוד לא נעים" העידה דרורה כוכבי, מזכירת קיבוץ נירים. "נעשה לאותה אישה עוול גדול על ידי הקיבוץ וכעת אנו רוצים לתקן את המצב". הכל החל בבדיקה שגרתית שנעשתה במערכת המחשבים של הנהלת החשבונות. בבדיקה התברר שיש אישה שמשלמת מיסים לקיבוץ מדי חודש ואף מחזיקה כאן דירה מבלי שאף אחד ידע על כך. "מיד שעלינו על הטעות יצרנו איתה קשר והסברנו לה שמסיבה כלשהי היא רשומה כחברה בקיבוץ נירים", מספרת זהר גוטשטט שעובדת בנהלת החשבונות בנירים, "היא היתה מאוד נסערת ושאלה איך דבר כזה ייתכן? מכיוון שהיא גרה עם חבר שלה באחד המושבים ושם ביתה". כעת נודע למדור "תורנות חיסול" שהאישה הוזמנה לפגישה במזכירות על מנת ליישב את ההדורים. "כל מה שאני יכולה למסור הוא שהוחלט כי המזכירות לוקחת לתשומת לבה את דברי האישה" מספרת דרורה.

ריקוד מסוכן

"לפני שנה צירפו אותי לקבוצת הוואטסאפ של ריקודי שבועות" - מספר בצער פ.ר. (השם המלא שמור במערכת), "אחרי שביום הראשון קיבלתי 238 הודעות, החלטתי לעשות "השתק לשנה" - עכשיו זה התחיל לצפצף מחדש.

"זה היה יום הכיפור של יום העצמאות" - גילי אחיטוב מספרת על ההפתעה המוחלטת בארגון ארוחת ערב החג.

"המודעין שלנו פישל בגדול, לא ציפנו לכל כך הרבה אורחים", כך פותחת גילי אחיטוב, מפקדת ועדת תרבות, את עדותה בועדת החקירה. "האורחים תקפו אותנו בבת אחת משלוש חזיתות - מהקומנה, מהבריכה ומאזור הבית של פינוצ'ו. תוך דקות איבדנו חטיבה שלמה של פרגיות ושתי אוגדות של סטייקים. בלית ברירה נאלצנו לשלוח גדודים של מאפה צמחוני ומבחר סלטים עד שתגיע תגבורת בשרית - אך זה היה מעט מדי ומאוחר מדי".

לא צריך מבנה רב תכליתי - צריך אנשים רב תכליתיים" - בני וולוזני משחרר קיטור.

דורון מאיר יזמויות

"אם יש לך סתימה בגלגל או פנצ'ר בשירותים - אני האדם הנכון בשבילך"

מבנה ריב - תכליתי

מהנדס הבניין מיקי רוזנפלד זועם על היציאה למכרז חיצוני במקום לתת את הפרוייקט לענף הבניין: "צוות הבניין הוכיח את עצמו בעשרות פרוייקטים בנירים, אנחנו בהחלט יכולים לקחת על עצמנו את בניית "המבנה הרב תכליתי". פינוצ'ו, מרכז ו. בניין מסר בתגובה: "אני לא מבין על מה הכעס, כבר סיכמנו איתם שהם יהיו אחראיים להריסת המבנה".

"חבל שלא באתם יחד עם אריק חצור - הייתי עושה לכם מחיר טוב"
דיאנה וסר, לאחר שהמזכירות ביקשה לקבוע תור להשתלת שיניים

על כריתת העצים בנירים לצורך הקמת

התשתיות / עינב מאור

תמיד נמצא שעצים מפריעים למישהו או למשהו, לקו הישר של המדרכה או לחוטי החשמל או לאיזו כיכר קטנה שמישהו יזם בדמיונו קצר הכנפיים" - מדברי ראש הממשלה הראשון, דוד בן גוריון, בנאום בכנסת בתאריך 17.12.1962, בעת הבאתו לקריאה ראשונה של חוק גנים לאומיים, שמורת טבע, אתרי לאום ואתרי הנצחה.

בקיבוץ נירים נכרתו בתשעת החודשים האחרונים כ-10 עצים. לחלקם, כביכול, ניתן אישור מפקיד היערות (גילוי נאות - לא בדקתי במו עיני), לאחרים לא. חלק הצלחנו להציל בעקבות קריאה נואשת לקהל הרחב, את רובם לא. היד בנירים קלה על הגרזן ולי באופן אישי זה קשה וכואב. מסתבר שגם את זה אמרו קודם לפני ושוב אנו נוכחים שזה לא משנה.

מוקדש לברוש שנכרת היום לפנות מקום למגרש המשחקים החדש שהוקם. לשלושת האורנים שנכרתו לפני כשבוע ליד שלדג לפנות מקום לחניות, לתות הלבן, ללימון, לאלביציה ולאורן הגדול שנכרתו כדי להרחיב את הכביש של הדו-משפחתי, ולכל אלה ששכחתי או לא ידעתי עליהם באזור שכונת הותיקים. יהי זכרכם ברוך.

"עץ בן 70 שנכרת - לא יוכל לבוא במקומו שום מבנה מועיל חדש. אין תמורה לעץ עתיק. המשמיד עץ כזה עוקר שורשי אדם. אין שום בניין או חשמל חשוב יותר מעץ אקליפטוס עבות, שקמה ישנה, חורש אלונים. הם שורשי האדם. בניין תוכל להקים כאן או שם, ולעץ בן מאה אין תמורה. אין זו רק ונדליות אלא ערעור העתיד. ובאיזו קלות עוקרים אצלנו.

עצים כרוכים ליד בית תינוקות.

גם בצד "השני" יש אוהבי עצים / אריק חצור

תגובה לעינב מאור

התקיים דיון בעת תכנון הכבישים ובעת הביצוע. אם החלטנו להשאיר עץ, זה לא היה בגלל פטיציה כזו או אחרת אלא משום שלא היה הכרח לעקרו כי ניתן היה להזיז את הכביש ו/או המדרכה. מחשבה רבה הושקעה בחזות הפרויקט, בצרכי ההווה ובדרישות העתיד. התות הלבן, הלימון (החולה...) האלביציה והברוש הקטן במגרש המשחקים החדש נכרתו לאחר התלבטות רבה והתייעצות חוזרת עם מהנדס תעבורה ובטיחות, ועם מרים ורק משום שלא הייתה ברירה אחרת או שהעצים היו פשוט זקנים, מוזנחים וחולים.

זה בהחלט לגיטימי לצעוק "גוועלד" להפיץ פטיציות ואפילו לטפוח לעצמך אחר כך על השכם... זה לא לגיטימי לא להתעניין בעובדות, לחשוב שהאחרים שונאי עצים, אוהבי רעש המסור ומכורים לריח הבנזין. כנראה שלפעמים כדי להרגיש טוב לא צריך הרבה יותר מאשר לעמוד בחולמנות בצל בפינה, להקיץ "בהפתעה", להביט אל מחוץ לד' האמות של הדשא והגינה ולצעוק (בלחש...) צעקה "גדולה" - הצילו את העצים בשכונה...

מוקדש לעושים במלאכה הקשה של סלילת הכבישים והמדרכות, מרכיבי התאורה ושותלי השיחים העושים מלאכתם בגשם ובחום יום אחר יום למען כ-ו-ל תושבי המקום.

הציטוט מנאומו של דוד בן גוריון מעניין, מלמד משהו על דוד בן גוריון אך הוא ממש לא לעניין...

בן גוריון דיבר על שמורות טבע וגנים לאומיים. קבוץ איננו שמורת טבע וטוב שכך. קבוץ הוא ישות חיה, תוססת ודינמית שיש לה צרכים הנגזרים מהעובדה הפשוטה שלא חיים בה קיפודים (אישית אני מת על קיפודים...) אלא בני אדם עם מבט אל העתיד.

בשמורת טבע חובה לשמור על כל קוץ, שיח וסלע, ללכת רק בשבילים, לא לדרוך על צבים ולא להטריד מרבצם תנים, צבאים ושאר בעלי החיים. בקבוץ צריך לתת זכות קדימה לבני אדם וצרכיהם המגוונים. חישבו על עשרות כלי הרכב שנקנו בשנתיים שלוש האחרונות, ראו את החניות על הדשאים והשבילים. מכונות משנות ה-2000+ הנוסעות בכבישים משנות ה-70 מלאי בורות, ללא שוליים, ללא מדרכות, ללא תאורה ללא חניות מסודרות ומול עשרות קלנועיות, עגלות תינוקות וילדים רצים מכל עבר.

משהוחלט על חידוש התשתיות, הפרויקט מבוצע תוך שמירה קפדנית על כל הכללים והתקנות. עצי האורן נכרתו באישור פקחי הקרן הקיימת (לא "כביכול", לא בקריצה ולא לכאורה הלכה למעשה !!!). פקחי הקק"ל אישרו את הבקשות מסיבות של תוחלת חיי העץ, בריאותו היחסית, הסכנה לתנועה העתידית ודרישות הבטיחות. על כל עץ ועץ

למרות התקדמותן של איכות הסדרות הישראליות בשנים האחרונות - יש להן עוד דרך ארוכה לעמוד בשורה אחת עם המקבילות מארצות הברית. בנתיים תסמכו על סול, הוא יספק לכם את הסחורה

משהו מיוחד בסדרות אלה. מי שיראה את וולטר וויט הופך ממורה בתיכון לסוחר סמים (שובר שורות), לא יתלהב שוב מהמשימות ב"מרוץ למיליון", ומי שייתן צ'אנס לפרק או 2 של "משחקי הכס" לא יוכל עוד להסתפק בריבים הקטנים שבזגורי אימפריה.

ואולי זו הגדולה של סדרות אלו. הן לא חוששות (ויחד עם זאת יש להן את היכולת התקציבית) להביא את הכל בגדול- למסך הקטן. בעוד סדרות ישראליות עוקבות אחר חיי מפורסמים, למשל אחרי יהודה לוי ב"איש חשוב מאוד", סדרות אחרות מראות את סיפור רדיפתו של אדם אחרי תפקיד נשיא ארצות הברית עם הקורבנות והשלדים בארון שהוא צובר בדרך. ומהו סלבריטאי ישראלי לעומת נשיא ארצות הברית בסדרה "בית הקלפים"? מהו מוכר פלאפל מזגורי

לפני זמן לא רב החלה בסערה, וכבר הספיקה לסיים את עונתה הראשונה, הסדרה "סמוך על סול" (Better Call Saul) אשר באה בהמשך ל"שובר שורות" אך מקדימה אותה על ציר הזמן. הסדרה מספרת על עברו של ג'ימי מקגיל המוכר לצופי שובר שורות כסול גודמן, עורך הדין המצחיק והאהוב.

הסדרה מספרת ברצינות וציניות משולבות יחד על עליותיו ומפלותיו (בעיקר מפלותיו) של ג'ימי מקגיל שמנסה כל הזמן לרצות את אחיו, צ'אק, עורך דין מוכר ומכובד, אשר חושש מעברו הפלילי של אחיו הקטן שמנסה להצליח בתחום המשפט. הסדרה היא למעשה גרסה יותר קלילה של שובר שורות האפלה והקודרת. היא מזכירה אותה בסגנון (וכמובן זולגת לקטעים ודמויות מוכרות משובר שורות), ועם זאת מיוחדת ועצמאית יותר משניתן היה לצפות.

"סמוך על סול" - לא חוששת להביא את זה בגדול למסך הקטן

אימפריה לעומת מלך שבע המלכויות ב"משחקי הכס"? רשימת הסדרות האמריקאיות המצליחות הזוכות לשבחים (ופרסים) עוד ארוכה ומתארכת. ולנו הצופים נשאר להיות במתח לקראת העונה הבאה של סמוך על סול, או העונה החמישית של משחקי הכס שכרגע בעיצומה. חלק מהסדרות אפשר למצוא בVOD, אחרות אפשר למצוא באינטרנט, באפליקציות שונות דוגמת POPCORN TIME וסדרות נוספות אפשר לחפש בספריות וידיאו שונות או אפילו באוסף הפרטי שלי, עדו רז.

הציון של שלי ל"סמוך על סול": 8.5

אך דווקא לגבי מי שצפה בשובר שורות ומעודכן בתחום הסדרות האמריקאיות אין לי ספק שיצפה ב"סמוך על סול" גם בלי לחכות מהמלצה ממני. לכן, הפעם, אנסה לשכנע את הקוראים המעטים שלי (אם יש כאלה) למה סדרות אלה עדיפות על אחרות, למשל על סדרות ישראליות או תכנית

"זגורי אימפריה" או יותר נכון: זגורי פרובינצייה

ריאליטי. ולא שיש רע בסדרות ישראליות. בכלל לא. הפרק היחיד שראיתי מהסדרה המדוברת "זגורי אימפריה" הצליח להצחיק ולעניין אותי יותר משציפתי (עם כי ציפיתי להרבה). ועם זאת לסדרות האמריקאיות עתירות התקציב ישנו יתרון ברור (מלבד התקציב כמובן). אינני יודע אם הסיבה היא המשחק, הבימוי, העלילה או שילוב של כולן יחד. מה שבטוח הוא שיש

"בית המגן" - חדר זיכרון ותצוגת נשק / נמרוד חפץ

בית המגן צר מלהכיל את המבקרים שפוקדים אותו. כמות כלי הנשק המוצגים במקום גדלה משמעותית לאחר גילוי הסליק ב"עופרת יצוקה" ואין אפשרות להקריין שם את הסרטים בצורה מסודרת. כדי שתיהיה הנצחה - צריך לזכור לעשות שינויים.

אחרי "גילוי" הסליק/בונקר במבצע עופרת יצוקה הובאו עוד כלי נשק מתקופות מאוחרות יותר שהיו בו והוכנסו [מעוקרים כמובן] לתצוגה, היום יש במקום מעל 50 כלי נשק ובנשקיה עוד כמה שלא נמצא מקום להציגם, במרפסת מוצג "מתקן המראות" לפי תכנון של אלישע קלי ז"ל, בחזית הבניין יש כמה מוצגים כמו כלי הרכב המשוריינים, צינור מקו המים, עמוד השער מנירים/דנגור וסליקים לדוגמא.

המקום צר מלהכיל את המבקרים שפוקדים אותו ואין אפשרות להקריין את הסרטים בצורה מסודרת, בעבר השתמשנו באחד החדרים שבקומה השנייה של אולם הספורט, וכן שם גם ניתן חלק מההסבר וסיפור נירים מאז 1946 שנת הירידה לנגב ועד היום. כבר כמה שנים שאפשרות זאת לא קיימת ומורגש הצורך במקום להקרנה והסברים בצורה טובה יותר מאשר עמידה דחוסה מסביב לדגם בתוך החדר למעלה. במחשבה ותכנון מבני הציבור הכללי בקיבוץ עלה הרעיון לייעד את בית המגן כולו לצורך כך, להשאיר את החדר למעלה כחדר זיכרון ובחלל התחתון להשתמש כחדר הקרנה והרצאות, תצוגת נשקים ודברים נוספים מתולדות נירים. כמו כן יש צורך להנגיש את הקומה השנייה לאנשים שמוגבלים ביכולת התנועה על המדרגות הקיימות [היום זה חובה בכל מבנה ציבורי מסוג זה]. רעיון נוסף שבא ממיקס, הוא להפוך את מקלט הלוחמים שנמצא מול הכניסה למקום שאפשר לבקר בו ולחוש טוב יותר איך נראה בונקר/מקלט ששהו בו תקופה ארוכה.

מזה כשנה וחצי אני מפעיל דף בפייסבוק שנקרא "בית המגן", בו יש חומרים שונים על ההיסטוריה של הקיבוץ, האנשים והנשים שהקימו אותו והתווספו אליו עם השנים. על מאורעות שקשורים לתולדות נירים, שלצד רובם קשורים לשכול ומלחמה. חלק מהחומר מגיע מהארכיון בנירים, חלק ממה שנמצא ברשת האינטרנט, זיכרונות אישים וסיפורים שהתפרסמו ביחידיו ועיתונים בארץ ובעולם. זה המקום לבקש את עזרת הציבור לקבלת חומרים כמו תמונות, זיכרונות, רשימות וסיפורים שלא ראו אור או שלא נמצאים בצורה נגישה ברשת.

ואסיים בדברי יגאל אלון כנדמה לי: "עם שאינו יודע את עברו, ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל." המאורעות שרודפים אותנו מזכירים לנו שיש להנחיל את המורשת והמסורת לדורות הבאים. יתכן ופה ושם לא דייקתי בכתוב, לא בדקתי בארכיון הקיבוץ שנים מדויקות ושימושים במבנה.

נמרוד חפץ, נאמן "בית המגן" - חדר זיכרון ותצוגת נשק

בית המגן הוקם לפני כ-60 שנה בתור יד להנצחת לוחמי נירים שנפלו במלחמת השחרור, כך כתוב על לוח השיש שישנו בכניסה לחדר עיון [בעבר היה ממוקם ליד הכניסה הראשית לספרייה, אבל בגלל ההרדופים שגדלו וכל הזמן הסתירו אותו, הועבר למקום בו מבקרים יוכלו לראותו]. החדר למעלה היה מההתחלה חדר זיכרון עם תמונות של הנופלים ודגם של נירים בדנגור שקיים עד היום. וכן אוכסן בו הארכיון של הקיבוץ. באולם הגדול למטה היה אוסף עתיקות שנמצאו בסביבה וארון עם הציפורים והחיות החנוטות שנדדו אחר כך עד ניצני אשכול כמדומני. בזמנו חדר העבודה של אביהו מגרעין "נירים" - מי שפחלץ את העופות והחיות - היה בחדר האחרון בגן הוורוד [היום עיצובניק], בתור ילדים בגן אני זוכר את הסירחון שנדף משם לא פעם ואת הגולות ששימשו בתור עיניים ומושם מה היו נראות לי מפחידות. מאוחר יותר הספרייה עברה למקום והחלק שמתחת לחדר הזיכרון הפך לחדר עיון לזכרו של אבינועם שמשוני ז"ל מגרעין "תדהר" שנפל במבצע כראמה [מרץ 1968].

מאוחר יותר ביוזמתו של אמנון דגיאלי ז"ל המקום נהפך גם לתצוגת נשק, לצורך כך עבר שינויים במבנה, בחזית הייתה דלת משולשת עם חלונות צרפתיים [כך קוראים נדמה לי לצורה שהייתה], בחלק הפנימי שמופנה לחלל בית המגן עצמו היה מעקה מעץ בגובה נמוך. עקב הכנסת הנשק והצורך במבנה סגור ומוגן, מקדימה נבנתה פלדלת והקיר כולו מלבנים. בחלק הפנימי המעקה הוסר ובמקומו נבנה קיר בטון חשוף עם חריר שמסמל עמדת ירי כמו שהייתה פעם. התמונות של הנופלים הורדו וכן הכוננית שבה היה ארכיון הקיבוץ הוצאה מהמקום. את מקומם תפסו נשקים שונים מתקופת מלחמת השחרור, תמונות בגדלים שונים של נירים בדנגור, לפני ואחרי הקרב/התקפה של 15 למאי 1948.

כן הושאר במקום "נס הקוממיות" שזה אות מלחמה קיבוצי לכלל הישוב שעמד בחזית במלחמת השחרור, החברים שהיו מגויסים במלחמה קיבלו אות אישי. מאוחר יותר התווספו גם סרטים של אותות מלחמת "קדש" ומלחמת "ששת הימים" ונתלו על נס הקוממיות. [על אירוע הענקת הנס אפשר לשאול את אריה גניסלב, הוא היה אחד משלושת נציגי הקיבוץ שקיבלו את האות בטקס בבאר שבע-1953].

לזכרם

דוד נחמד - 3.4.80
תאודור בוסקין - 28.4.97
ישראל גל - 8.4.2006
רות שאמי - 6.4.2007
שולם רם - 07.4.2011

